

Sovittelu jäsenvaltioissa - Luxemburg

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla: [fr](#).

Riita-asiaa ei välttämättä tarvitse viedä tuomioistuimeen vaan sen voi pyrkiä ratkaisemaan sovittelulla. Sovittelussa on kyse vaihtoehtoisesta riidanratkaisusta, jossa sovittelija auttaa riidan osapuolia pääsemään sovitteluratkaisuun. Sovittelun edut ovat Luxemburgin hallintovirkamiesten ja oikeusalan ammattilaisten tiedossa.

Keneen pitäisi ottaa yhteyttä?

Luxemburgissa ei ole sovittelijan ammattia keskitetysti sääntelevää elintä.

Sovittelua tehdään tietyillä erityisaloilla (pankit, vakuutukset ym.), hallinnollisten asioiden sovittelusta vastaa [oikeusasiamies](#) ja lasten oikeuksiin liittyvästä sovittelusta ['Ombudskomitee fir t'Rechter vun de Kanner](#). Lisäksi seuraavat yhdistykset toimivat sovittelun alalla:

- [Luxemburgin sovittelijayhdistys](#) (ALMA, voittoa tavoittelematon yhdistys)
- Luxemburgin asianajajaliiton sovittelukeskus (CMBL)
- [Centre de médiation](#) (asbl) -sovittelukeskus
- [Perheasioiden sovittelukeskus](#) (Pro Familia säätiön ylläpitämä)

Millä aloilla sovittelu on käytettävissä ja/tai sen käyttö on yleisintä?

Sovittelu on käytettävissä pääasiassa

- hallinnollisissa asioissa
- rikosasioissa
- perheoikeudellisissa asioissa
- kauppaoikeudellisissa asioissa
- naapuririita-asioissa.

Siviili- ja yksityisoikeudellisten asioiden sovittelun keskeisiä piirteitä ovat pyrkimys yhteisymmärrykseen, luottamuksellisuus sekä sovittelijan riippumattomuus, puolueettomuus ja ammattitaito. Sovittelu voi koskea koko kannetta tai sen osaa. Sekä tavanomainen sovittelu että tuomioistuinsovittelu ovat käytössä. Perheasioiden sovittelun asema on keskeinen.

Tavanomaisessa sovittelussa asianosainen voi ehdottaa muille asianosaisille oikeudellisista ja välimiesmenettelyistä riippumattoman sovittelun käyttöönottoa milloin tahansa tuomioistuinkäsittelyä edeltävän oikeudellisen menettelyn aikana.

Sen jälkeen kun siviili-, kaupp- tai perheoikeudellinen kanne on jo nostettu tuomioistuimessa, tuomari voi käynnistää **tuomioistuinsovittelun** milloin tahansa ennen tuomioistuinkäsittelyn alkamista. Tämä ei kuitenkaan ole mahdollista kassaatioistuimessa eikä väli-toimia koskevassa asiassa. Tuomari voi kutsua asianosaiset sovitteluun omasta aloitteestaan tai näiden yhteisestä pyynnöstä. Sovittelun käyttö edellyttää molemmissa tapauksissa asianosaisten suostumusta. Tietyissä erikseen määriteltyihin perheoikeudellisiin kysymyksiin liittyvissä asioissa tuomari voi ehdottaa asianosaisille sovittelua ja määrätä maksuttoman tiedotuskokouksen pitämisestä sovittelun periaatteiden, sovittelumenettelyn ja sen vaikutusten selittämiseksi.

Rikosoikeudellisissa asioissa syyttäjä voi tietyin edellytyksin turvautua sovitteluun ennen kuin hän päättää syytteen nostamisesta, jos sovittelun avulla voidaan

- varmistaa, että uhri saa korvauksen kärsimästään vahingosta tai

- korjata rikoksesta aiheutunut haitta tai
- auttaa rikoksentehtäjä palaamaan yhteiskuntaan.

Sovittelun käyttö ei estä nostamasta myöhemmin syytettä erityisesti, jos sovittelun ehtoja ei noudateta.

Onko sovittelussa noudatettava erityisiä sääntöjä?

Sovittelun käyttäminen on täysin vapaaehtoista.

Hallinnollisesta sovittelusta, rikossovittelusta sekä erityisaloilla tapahtuvasta sovittelusta on annettu erilliset säädökset.

Tiedotus ja koulutus

Rikossovittelu

Rikossovittelusta säädetään 6. toukokuuta 1999 annetussa laissa ja 31. toukokuuta 1999 annetussa asetuksessa. Ennen kuin syyttäjä päättää syytteen nostamisesta, hän voi päättää käyttää sovittelua, jos katsoo, että tämä voi edistää uhrin kärsimän vahingon korvaamista tai korjata rikoksesta aiheutuneen haitan tai helpottaa rikoksentehtäjän palaamista yhteiskuntaan. Jos syyttäjä päättää käyttää rikossovittelua, hän voi nimetä auktorisoidun sovittelijan tätä varten.

Auktorisointi

Lupaa toimia rikossovittelijana haetaan oikeusministeriöltä, joka päättää asiasta valtiosyyttäjän lausunnon saatuaan.

Siviili- ja kauppaoikeudellinen sovittelu

Siviili- ja kauppaoikeudellisesta sovittelusta säädetään 24. helmikuuta 2012 annetussa laissa, joka muodostaa uudistettuun siviiliprosessilakiin sisältyvän uuden osaston. Luxemburg saattoi tällä lailla voimaan tietyistä sovittelun näkökohdista siviili- ja kauppaoikeuden alalla 21. toukokuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/52/EY. Uuden lain mukaan direktiivissä esitetyt rajat ylittäviin riita-asioihin sovellettavia periaatteita sovelletaan myös kansallisiin riita-asioihin. Lakia täydentää 25. kesäkuuta 2012 annettu asetus tuomioistuinsovittelijan ja perhesovittelijan auktorisointimenettelystä, erityiskoulutuksesta sekä maksuttoman tiedotuskokouksen järjestämisestä.

Sovittelija on puolueeton ulkopuolinen henkilö, jonka tehtävänä on kuulla asianosaisia yhdessä ja tarvittaessa myös erikseen. Tavoitteena on saada asianosaiset itse ratkaisemaan oikeusriitansa. Sovittelija ei pakota asianosaisia sovintoon vaan pyrkii auttamaan heitä neuvottelemaan omatoimisesti sovintoratkaisun.

Auktorisoidulla sovittelijalla tarkoitetaan luonnollista henkilöä, jolle oikeusministeriö on myöntänyt luvan toimia sovittelijana. Auktorisoidun sovittelijan käyttäminen ei kuitenkaan ole pakollista tuomioistuin- tai perhesovittelussa.

Myös silloin, kun kyseessä on tavanomainen sovittelu tai rajat ylittävä riita-asia, asianosaiset voivat sopia muun kuin auktorisoidun sovittelijan käyttämisestä.

Auktorisointi

Auktorisoinnin myöntää sovittelijoille oikeusministeriö. Sovittelijalta ei edellytetä auktorisointia siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden tavanomaisessa sovittelussa.

Auktorisointia voi hakea kuka tahansa luonnollinen henkilö, joka täyttää edellytykset, joista säädetään siviili- ja kauppaoikeudellisten asioiden sovittelun sisällyttämisestä uuteen siviiliprosessilakiin 24. helmikuuta 2012 annetussa laissa sekä tuomioistuinsovittelijan ja perheasioiden sovittelijan auktorisointimenettelystä, erityiskoulutuksesta sekä maksuttoman tiedotuskokouksen järjestämisestä 25. kesäkuuta 2012 annetussa asetuksessa.

Direktiivin 2008/52/EY sekä 24. helmikuuta 2012 annetun lain 1251-3 §:n 1 momentin 3 alakohdan nojalla sovittelupalvelujen tarjoajan, joka täyttää Luxemburgin kelpoisuusvaatimuksia vastaavat tai keskeisiltä osin vertailukelpoiset vaatimukset toisessa EU:n jäsenvaltiossa, ei tarvitse hankkia auktorisointia Luxemburgin suurherttuakunnassa.

Auktorisointi myönnetään määräämättömäksi ajaksi.

Uuden siviiliprosessilain 1251-3 §:n 2 momentissa ja 25. kesäkuuta 2012 annetussa asetuksessa säädetään auktorisoinnin edellytyksistä:

1. Hakijan on osoitettava täyttävänsä kunniallisuutta, pätevyyttä, koulutusta, riippumattomuutta ja puolueettomuutta koskevat vaatimukset.

2. Hakijan on esitettävä luxemburgilainen rikosrekisteriote tai sen maan, jossa hän on oleskellut viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajan, toimivaltaisten viranomaisten antama vastaava asiakirja.
3. Hakijalla on oltava kelpoisuus käyttää kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia oikeuksiaan.
4. Hakijalla on oltava sovittelijan erityiskoulutus, josta osoituksena on
  - Luxemburgin yliopiston tai Euroopan unionin jäsenvaltion lakien, asetusten tai hallinnollisten määräysten mukaisesti nimetyn yliopiston, korkeakoulun tai muun vastaavan tasoisen oppilaitoksen myöntämä ylempi korkeakoulututkinto sovittelussa tai
  - kolmen vuoden ammatillinen kokemus täydennettynä 25. kesäkuuta 2012 annetun asetuksen 2 artiklan mukaisella sovittelun erityiskoulutuksella tai
  - unionin jäsenvaltiossa tunnustettu sovittelijan koulutus.

Luxemburgin yliopistossa on erityinen [☞ sovittelun koulutusohjelma](#) (ylempi korkeakoulututkinto).

Paljonko sovittelu maksaa?

Sovittelumenettely on useissa tapauksissa maksuton. Jos sovittelusta veloitetaan maksu, tästä on ilmoitettava selvästi.

Tavanomaisesta sovittelusta veloitettavan palkkion suuruus voidaan määrittää vapaasti. Asianosaiset vastaavat kuluista ja palkkioista yhtä suurin osuuksin, elleivät he toisin päätä.

Tuomioistuinsovittelusta ja perheasioiden sovittelusta veloitettavien palkkioiden määrä vahvistetaan asetuksessa.

Voidaanko sovittelussa aikaansaatu sopimus panna täytäntöön?

On syytä korostaa, että **siviili- ja kauppaoikeudellisen sovittelun** tuloksena syntyneellä sopimuksella on sama lainvoima kuin tuomioistuimen päätöksellä. Tällainen sovintosopimus on täytäntöönpanokelpoinen koko Euroopan unionin alueella direktiivin 2008 /52/EY mukaisesti riippumatta siitä, onko se tehty toisessa unionin jäsenvaltiossa vai kansallisella tasolla. Sopimus on täytäntöönpanokelpoinen, kun toimivaltainen tuomioistuin on vahvistanut sen kokonaan tai osittain.

Direktiivi on saatettu osaksi Luxemburgin lainsäädäntöä 24. helmikuuta 2012 annetulla lailla. Laissa asetetaan sovittelu tasavertaiseen asemaan muiden käytössä olevien oikeudellisten menettelyjen kanssa.

Linkkejä

[☞ Oikeusministeriö](#)

[☞ Luxemburgin sovittelijayhdistys \(ALMA asbl\)](#)

Luxemburgin asianajajaliiton sovittelukeskus (CMBL)

[☞ Sovittelukeskus](#)

[☞ Perheasioiden sovittelukeskus](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 20/12/2018